

Sygn. akt: I C 269/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 sierpnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Barbara Przybylska
Protokolant:	Sandra Olesiak

po rozpoznaniu w dniu 12 sierpnia 2015 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa J. Ż.

przeciwko S. F.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda:

- kwotę 180.000, 00 (sto osiemdziesiąt tysięcy i 00/100) złotych z odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego od dnia 11 października 2012 roku,

- kwotę 100.000,00 (sto tysięcy i 00/100) złotych z odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego od dnia 01 listopada 2012 roku;

2. oddala powództwo w zakresie żądania odsetek za dzień 10 października 2012 roku i 31 października 2012 roku;

3. umarza postępowanie w pozostałym zakresie;

4. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 21.217,00 (dwadzieścia jeden tysięcy dwieście siedemnaście i 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Barbara Przybylska

Sygn. akt I C 269/14

UZASADNIENIE

Powód J. Ż. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego S. F. kwoty 180 000 zł z odsetkami umownymi 9 % w skali miesiąca od dnia 10.10 2012r. oraz kwoty 100 000 zł z odsetkami umownymi 8 % w skali miesiąca od dnia 31 października 2012r.

W uzasadnieniu podał, że udzielił pozwanemu dwu pożyczek z terminem zwrotu na 11.10.2012 i 1.11.2012. Pozwany dokonał spłaty jedynie 20 000zł. Kwestionował wysokość odsetek umownych i wniósł o dokonanie kompensaty

wzajemnych zobowiązań i należności, co jednak nie mogło być dokonane z braku zobowiązań powoda wobec pozwanego.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Zarzucił zawyżenie żądanych odsetek jako przekraczających odsetki maksymalne; ponadto wskazał, że wykonywał usługi budowlane na rzecz spółki cywilnej, której współnikiem jest powód, za które wystawił faktury nr (...) łącznie na kwotę 21 749,22 zł (który to sposób rozliczenia strona powodowa kwestionuje). Oświadczył, że dokonuje potrącenia kwoty 21 749,22 z kwotą wymagalną przez powoda.

Powód ograniczył żądanie odsetek do odsetek maksymalnych. Jednocześnie zarzucił brak podstaw do potrącenia, gdyż J. Ź. jako osoba fizyczna, a nie współnicy spółki, jest stroną procesu. Podniósł także, że oświadczenie o potrąceniu sformułowane w odpowiedzi na pozew zostało doręczone pełnomocnikowi powoda, nie sposób więc uznać, że oświadczenie złożone przez pełnomocnika pozwanego jest skuteczne. Z ostrożności procesowej podniósł, że wynagrodzenie którego pozwany się domaga jest nienależne ze względu na wady wykonanych prac. Podniósł także, że spółce cywilnej, której współnikiem jest powód przysługują inne wierzytelności wobec pozwanego.

Sąd ustalił:

W dniu 10 września 2012 strony zawarły umowę pożyczki, na podstawie której powód pożyczył pozwanemu kwotę 200 000zł, którą pozwany zobowiązał się zwrócić w terminie do 10.10.2012 z odsetkami umownymi 9 % w skali miesiąca (umowa k. 76)

W dniu 26 września 2012 strony zawarły kolejną umowę pożyczki, na podstawie której powód pożyczył pozwanemu kwotę 100 000zł, którą pozwany zobowiązał się zwrócić w terminie do 31.10.2012 z odsetkami umownymi 9 % w skali miesiąca (umowa k. 77).

Pozwany nie zwrócił pieniędzy poza kwotą 20 000 zł, wpłaconą do spółki cywilnej (dowód wpłaty k.10).

W 2013r. pozwany przedstawił (...) s.c. 4 faktury (nr (...)) wraz z kosztorysami i odręcznym zestawieniem, których spółka nie przyjęła i faktury zostały zwrócone. (korespondencja k. 30, 6-9).

Pismem z 14.07.2014, skierowanym do (...) s.c. J. Ź. K. Ź. pozwany zakwestionował wyliczone odsetki jako niezgodne z ustaleniami umownymi oraz wniósł o skompensowanie wystawionych faktur z jego fakturami. (pismo k. 6).

Powód nie wyraził na to zgody, wzywając pozwanego do zapłaty (korespondencja k. 6-9, 30).

W odpowiedzi na pozew w niniejszej sprawie pozwany, działający przez pełnomocnika (posiadającego stosowne umocowanie zawarte w pełnomocnictwie z 29.04.2014) złożył oświadczenie o potrąceniu kwoty 21 749,22 zł z kwotą wymagalną przez powoda.

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o powołane wyżej dowody z dokumentów. Ich wiarygodność nie została podważona, pozwany, jakkolwiek zgłaszał wątpliwości co do autentyczności podpisu, nie zgłosił w tym przedmiocie żadnych wniosków, zaś z korespondencji stron wynika jednoznacznie, że strony wiązała umowa pożyczki.

Sąd oddalił wnioski o dowód z zeznań świadków i dokumentów na okoliczność sposobu rozliczeń i wykonania prac oraz szkody spółki jako zbędne dla rozstrzygnięcia wobec bezskuteczności potrącenia.

Oddalono nadto wniosek o dowód z przesłuchania stron ze względu na ich subsydiarny charakter w sytuacji, gdy dla ustalenia istotnych okoliczności wystarczające były dowody z dokumentów.

Sąd zważył:

Strony wiązała umowa pożyczki. Żądanie pozwu opiera się na art.720 kc w zw. z art. 471 kc.

Okoliczności faktyczne jednoznacznie wskazują, że pozwany na mocy zawartych umów zobowiązany był do zwrotu pożyczonych kwot, z czego wywiązał się jedynie częściowo – do kwoty 20 000zł. Żądanie pozwu - po jego ograniczeniu w zakresie odsetek - jest zatem uzasadnione z tym zastrzeżeniem, że odsetki te winny biec od daty opóźnienia, a zatem od dni 11.10.2012 i 1.11.2012.

Pozwany powoływał się na potrącenie wierzytelności.

W myśl art. 498 kc gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Zgodnie z art. 499 kc potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Od materialnoprawnego oświadczenia o potrąceniu odróżnić należy zgłoszenie procesowego zarzutu potrącenia

Odnosząc się do zarzutów pozwanego w pierwszym rzędzie wskazać należy, że w sytuacji gdy współnik dochodzi świadczenia od swojego dłużnika osobistego, który jest jednocześnie wierzycielem spółki, wierzyciel ten może dokonać potrącenia przysługującej mu wierzytelności wobec spółki z wierzytelnością współnika wobec niego (por. wyrok SN z dnia 8 czerwca 1999 r., II CKN 380/98, OSN 2000, nr 1, poz. 9). Zatem nie zachodziły przeszkody do potrącenia ewentualnych wierzytelności pozwanego z wierzytelnością powoda.

Tym niemniej oświadczenie o potrąceniu nie może być uznane za skuteczne.

Pozwany złożył oświadczenie o potrąceniu w odpowiedzi na pozew sporządzonej przez pełnomocnika procesowego w toku postępowania rozpoznawczego (z treści odpowiedzi na pozew nie wynika wszakże zgłoszenie procesowego zarzutu potrącenia).

Jakkolwiek w zakresie umocowania pełnomocnika procesowego pozwanego mieściło się uprawnienie do złożenia oświadczenia o potrąceniu o charakterze materialnym i procesowym, to pełnomocnik powoda nie był uprawniony do odebrania oświadczenia materialnoprawnego, gdyż nie miał stosownego pełnomocnictwa. O ile dyrektywa celowego działania strony pozwala przyjąć, że złożenie oświadczenia o potrąceniu jest objęte pełnomocnictwem jako korzystne dla pozwanego, o tyle takiego samego skutku nie można wywodzić w kwestii odebrania oświadczenia o potrąceniu, które jest niekorzystne dla powoda, gdyż prowadzi do oddalenia powództwa. Dodać należy, że pozwany winien mieć tego świadomość - kwestię tę podniosła strona powodowa w piśmie procesowym jeszcze przed wyznaczeniem rozprawy.

Dodać należy, że poza wymogiem oświadczenia o potrąceniu pozwany powinien zindywidualizować swoją wierzytelność, skonkretyzować jej zakres przedstawiony do potrącenia ze skonkretyzowaną wierzytelnością powoda, wskazać przesłanki jej powstania, wymagalności i wysokości oraz dowody w celu ich wykazania.

W niniejszej sprawie pozwany wskazał jedynie, że dokonuje potrącenia kwoty 21 749,22 zł z „kwotą wymagalną przez powoda”. Jakkolwiek w treści pisma opisuje on podstawę i sposób wyliczenia tej kwoty, to po pierwsze - oświadczenie o potrąceniu takiego wskazania nie zawiera i nie jest jednoznaczne; brak w nim wskazania, z jaką konkretnie wierzytelnością powoda dokonuje potrącenia (a pomijając fakt istnienia innych wierzytelności powoda podnoszonych w korespondencji – już samo żądanie pozwu obejmuje dwie, łącznie dochodzone wierzytelności, z których każda jest wyższa od kwoty objętej oświadczeniem o potrąceniu). Brak także zaoferowania dowodu na okoliczność wysokości wierzytelności podlegającej potrąceniu. Dowodem takim nie są w szczególności przedstawione faktury – strona powodowa już w przedprocesowej korespondencji kwestionowała zasadę i wysokość kwot wyszczególnionych a fakturach, a zarzuty te podtrzymała w toku procesu. Pozwany zatem, jako powołujący się na potrącenie winien wykazać dowodowo istnienie przedstawionej do potrącenia wierzytelności co do zasady i wysokości. Tymczasem strona pozwana, poza dowodami na okoliczność sposobu rozliczeń i wykonania prac oraz ich kwestionowania (!),

nie zgłosiła żadnego dowodu na potwierdzenie wysokości kwot wskazanych w fakturach (podstaw, wartości i zakresu wykonanych robót), pomimo ich konsekwentnego kwestionowania przez pozwaną. Bezprzedmiotowe było zatem przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków i stron, jak i dokumentów zaofiarowanych przez pozwaną na okoliczność wadliwego wykonania robót, skoro żaden z dowodów zgłoszonych przez pozwanego nie zmierzał do wykazania rzeczywistej wysokości zgłaszanej wierzytelności.

Dodać należy, że za oświadczenie o potrąceniu nie można uznać także wniosku o kompensatę „wystawionych przez pana” faktur z fakturami pozwanego (k. 5) – skierowanego do spółki cywilnej i nie wyrażającego jednoznacznie woli potrącenia, a odnoszącego się do bliżej niesprecyzowanych faktur (zwłaszcza że jak wynika z dowodów pozwany wystawił łącznie cztery faktury, brak przy tym jakichkolwiek podstaw do ustalenia, by wierzytelność powoda dochodzona pozwem objęta była fakturami).

Mając na uwadze wszystkie powyższe argumenty Sąd doszedł do przekonania, że oświadczenie o potrąceniu wzajemnej wierzytelności pozwanego nie było złożone skutecznie i wykazane dowodowo.

Wobec powyższego sąd na podstawie art. 720 oraz art. 471 w zw. z art. 359 § 2¹ i § 2² kc orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

W zakresie odsetek przekraczających odsetki maksymalne postępowanie umorzono na podstawie art. 355 kpc.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 kpc.